

David
A Bátor
R Á
K S
O N Ě
V S
K I.-III.
É

DAVID BÁTOR

A Á

R S

K N

O Ě

V

S

I.-III.

K

ŽR É

2017

*Básnický soubor Darkovské básně I.–III.
vznikl v letech 2015–2017 při mých léčebných
pobytech v Lázních Darkov.*

*To místo mě uhranulo svou krásou
a jedinečností, řekou Olší i lidmi.*

*Snad proto jsou některé básně ze souboru
věnovány konkrétním lidem (Martinka
Kucharczyková, Ivanka Vaňátková, Jiří Pála,
Mirek Helis, pokojská Libuše aj).*

*Lyrika přírodní a duchovní se tak mísí
se světlem v lidech i v přírodě i s každodenní
bolestí zad, která je dosud mým údělem.*

David Bátor

DARKOVSKÉ BÁSNĚ I.

Sepsáno v Léčebně Darkov
v květnu 2015

ŽIVÝ PRAMEN

(sochaři Janu Kodetovi)

Živý pramen:
světlo a stín – Žena...
Krása nad vodou
půvabně nakloněná...
Hledí do hlubin
svých tajemství...

*Socha v lázeňském
parku*

DÍVKA S JABLKEM

(sochaři Jindřichu Wielgusovi)

Ze stromu prší kadeře květů
a Dívka s Jablkem v bronzu
od sochaře Jindřicha Wielguse
je snad onou Evou z dávných světů.

Nepodívá se ti nikdy do očí,
její oči jsou oblázky ztraceného ráje,
nahá a krásná svírá v dlaních svět
a šeptá své němé jinotaje větru a slunci.

Socha v lázeňském parku

AKROBATÉ

(sochařce Gabriele Maňákové)

Před oknem tančí muž a žena –
dva akrobaté vyřezaní
z Darkovské lípy roku 2002 –
ten nekonečný pohyb je požehnáním:
Na lásku i bolest jsou vždy dva –
jinak by život dávno neměl smysl.

*Sochy v lázeňském
parku*

DRAVEC

Dravec zahořel v okamžiku
mezi větvemi... vítr...ticho...
nikde nic... prachová zrna smrti
víří vzduch kamsi za jeho peřejemi.

KAŠTAN

Pyramidy bílých květů
prokreslené světlem,
listy cosi šeptají Bohu...
zabydlel se v nich – Den.

BŘEM

Stoupá do závratných výšek,
tam šeptá jehličí dešti svůj vděk,
i na bolest se náhle zapomnělo
v tom tichém stínu pod stromem –
není mysl, není tělo – duše stoupá
kůrou modřínu do světla oblačného.

TOPOLY

Topolová klenba
je lebkou
čistých hlasů.

Dívá se očima
slunce hloub –
až do kořenů času.

Topoly mohutné
myšlenku drží:
steh stínu – jásoť jasu.

A věty větru stříbrně
tečou po oltáři listů:
vtékají beze slov do úžasu...

BOROVICE

Borovice
chvěje se,
prší květy,
drhne déšť.

Za kaplí
vítr poskočil
ve větvích
stromu.

Potom ztichl,
i slovo ztichlo,
již nekleje
ve verších.

Jen modlitba
borovice křivé
stoupá k nebi
za kaplí...

JAVOR

Rezavějící javor v parku
s drsnými jizvami kůry.
Shůry po něm cinká déšť
nejtišší hudbu světa svého.
Tu nalezneš jen v mlčení
pod prastarým javorem – odpoledne.

JAZYK

Dlouhý jazyk slunce
leží v parku, dotýká se
stínů, dotýká se rtů
i pohlavních partií noci,
dlouhý jazyk slunce
leží v parku a ubývá,
nic tím jazykem nevysloviš,
nic jiného ti stejně nezbyvá:
Jen boření zlé pýchy slovy
a otloukání srdce o bolest,
kterou se pravda nevypoví,
je však nutné ji někam nést...

HOLUBI

Holubi vylétli do klenby kaštanu,
fragmenty květů a deště větrem srší...
v ohni slunce ještě chvíli zůstanu,
holubí milence na větvích slyším:
andante, adagio i fortissimo lásky,
vrkající tempus kdesi v oblacích.

VEVERKA

Veverka drzá
jako kovboj a čert
se stéblem v ústech
hledí mi do očí.

TĚŽNÍ VĚŽ

Svůj příběh nevypráví...
skrytá je za větrovým
na břehu řeky Olše.

Tam dole řve lidská krev
drcená záplavou uhlí –
v obzoru těžknou verše...

KŮRA

Kůra stromu
mezi dvěma ženami
je jako písmo svaté –
poseté jizvami:
Jiřina a Maryčka,
dvě mrtvé, krásné ženy
vtělené do budov
u Starých lázní,
mezi nimi kůra
stromu jako pergamen
a příběhy vpité v něm –
odlesky nahých slov.

VYSOKO

Děšť sjíždí po strunách vzduchu
a vysoko v korunách ční jako kříž.
Obnaženost starých borovic chvěje se
v pleskající vlajce zmuchlaného větru.

LAVIČKY

Lavičky v parku
jsou těly zatížené,
křiví je bolest zlá
i když jsou opuštěné.
Bolest vpitá do dřeva
nezmizí – Ta zůstává –
Teprve je-li přijímána
roste do pokojného světla.

TMA

Tma přichází pozvolna
abstrakcí červánků:
mezi stromy visí ticho –
nevyslovitelná báseň.

KOKONY

Kokony hmyzu
uprostřed chodníku.
Do toho příběhu
vstupuješ duší.
Jako bys vstupoval
Smrti na trůn.

VÍTR

Zvedá se vítr
jakoby promlouval...
ve stromech šeptá
svá neviditelná
poselství jitra
i svůj noční žal.

RÁNO V LÁZEŇSKÉM PARKU

Krev horká teče z divných snů,
vstává den i dech a světlo je
obnaženým gotickým uzlem
s žebrovím kleneb i proroků...
Ráno v lázeňském parku píská
do kroků na píšťaly ptačích hrdel.

KAPLE I

Žlutá kaple mezi stromy –
záplava slunce a hrbatých stínů
třese obrazci v žilách vět,
ticho čtyř schodů polkne čas,
zapraská oheň modliteb:
sedím tu – mlčím – rozjímám.

*Kaple v lázeňském
parku*

KAPLE II

Za korintskou hlavicí
ptáci mají své hnízdo,
dlažba mechem zarůstá
a javor dotýká se kaple,
žlutá omítka se rozsvítí
na slunci jako šperk,
díváš se na svět očima
prosté a tmavé vitráže.

DARKOVSKÁ LÍPA

Darkovská lípa
zčernala deštěm:
Dva akrobaté –
dva vykřičníky
v parku lázeňském
pohybují se.

KŘÍŽ NA LÁZEŇSKÉ ULICI

(1848–1908)

Vápenná kost kříže

hledí z kraje ulice.

Přesně uprostřed

je půl malé klenby.

Místo pro jediné srdce,

stačí se jen dotknout – zamyslet.

V OKNĚ

Zasklené slunce
pálí můj zrak.
Ohnivá bulva,
zasklený mrak.
Kříže se větví
nad hlavami.
Tam dole stín,
kus těla – známý.
Jen obrys – dech
duše bez berlí...

V PARKU BOŽENY NĚMCOVÉ

(Mirkovi Helisovi)

Odpoledne sluncem omítané
lije svou šťávu, krev i dřev
přes těla topolů, javorů a dubů.
Fryštátský zámek náhle vstane
jako Lazar z hrobu starého
a zahoří v ohnisku světelných dnů.

TIŠE

(Jakubu Chrobákovi)

Odpoledne světlem zotvírané...
kam půjdou mé kroky – nevím
Pane – prosmýknou se u myší
skrýše – kolem topolů a dubů – Tiše.

DARKOVSKÉ SLUNCE

(Martince Kucharczykové)

Darkovské slunce má dlouhé vraní
vlasy a kulatý obličej plný světla,
v něm rozkošné znaménko ční
jako andělské znamení či věta,
Darkovské slunce žije z lásky
a zbloudilá duše šeptá:
Martino. Martino. Martino.

Děkujeme.

OBRAZ

(Martině Kucharčzykové)

Jako by vás namaloval Joža Uprka:
představa duší prchá k minulosti.
Jste oblečená ve strážnickém kroji
a před domem svým vítáte hosty.

PŘED BOUŘÍ

(Jiřímu Pálovi)

Před bouří v Darkově
stromy se roztančí
a výtvarník Jiří Pála
kouří měsíční retky,
Mark Chagall letí povětrím
a Vladimír Boudník je v gala –
kráčí opět kolem starých zdí
a vidí exploze svých představ,
mezi stromy visí černé mraky
a ticho chladne jako svěšená mrtvola,
vraky slov plují podvědomím,
déšť prokreslí krajinu modlitbou.

V KOSTELE SVATÉHO PETRA Z ALKANTARY

Na lodi španělské
hlava se plaví,
tam nahoře
opře se o varhany,
nic nepomáhá,
do strany padá,
kostel i hlava
i verš této básně...
na lodi španělské
duše se plaví
jako bosý mnich
v kostele svatého
Petra z Alkantary
a nic nepomáhá
i mysl pokulhává
jak po dávce opia –
však vyznává hřích

o to snadněji
a těší se na slunce
venku – na vítr v oblacích.

LODĚNICE – KARVINÁ

(IvanceVaňatkové)

Struhadla hlasů
od vedlejšího stolu
sjíždí po slabikách.

Vlak veze uhlí v lese
a na vodě červená loď
je jako vypláznutý jazyk.

Labutě v dáli čistí z peří prach,
hladina mechu a shnilých dřev
do břehů se líně plazí.

Stojatá voda je věčný kruh,
leskne se v dáli Augiášův chlív,
do strun světla vánek sazí – klid.

KARVINSKÉ MOŘE

Voda tmavá jako obličej havíře
a v nebi balvany podivně nasvícené,
na břehu rybář táhne z vody smrt,
svítí siluety labutích milenců.

Karvinské moře je teskné, zachmuřené,
střeží své tajemno a nenapoví,
belhám se řečí větru do vln dole,
belhám se potichu uhelnou krví.

KARVINSKÉ SLUNKO

(Richardovi Matejovskému)

Karvinské slunko
ve větvích se klube,
praská skořápka
mraků, deště a mlhy,
slyším ten divný zvuk –
sesouvá se kamsi dolů,
kostra melancholie
ve štolách otlouká si trup
a Karvinské slunko
do parku se lije.

OLŠE I

Obrysy těžních věží nad stromy,
rackové šavlují horký vzduch,
čepele bílých křídel proráží zrak,
v tekoucích ozvěnách tepe pruh:
kačeny jizví lesklé zrcadlo vln,
nad vodou v dáli projíždí vlak
a vědomí padá do proudících žil
hlíny, krve a uhlí kdesi u dna.

OLŠE II

(pokojské Libuši)

Ani tesknota, ani štěstí,
jen krása divně zahalená
a zádumčivý stín protějšiho
břehu – těžní věž...
život rozpraskaný podzemím,
tak reko krásná, líně jdeš
a černé stíny v tobě hoří:
jsou to osudy zasypaných horníků
a slzy jejich žen máčené v hoři,
to všechno jsem zahlédl v hloubce
tvých vln a divně je mi u srdce
a veršem svým stín smutku nezbořím.

OLŠE III

Olše neboli Olza,
tepna plná květů,
hojivý balzám
pro šílenství času.

Jít nebo jet tu
a splynout bez hlasu
s tím širokým ramenem
táhnoucích vod.

Olše neboli Olza,
tepna nad slojemi,
odplavuje pot
zaniklého času.

OLŠE IV

Lesklé larvy vln
v sevřené pěsti stromu –
obraz tajemství,
pár kroků od řeky
vstupuje starý muž
do básně v bolesti.

DARKOVSKÉ BÁSNĚ II.

Sepsáno v Léčebně Darkov
ve dnech 28. 4 až 26. 5. 2016

POHLED NA ŘEKU OLŠI

Teskný verš rozerval
ti svět na cáry krve.
Slunko do vody prší,
černý mech u dna vlaje.
Slyším zpěv ze šachet
i bolestné proklínání.
Nevyřknu jediné slovo,
abych se neporanil úzkostí.

KVĚTEN

Květen hnije za okny.

Je sen – padám někam dolů.

Slzy řezou sklo starých dnů.

Praskají vzpomínky.

DUŠE

(Radimu Šinárkovi)

Duše mého zesnulého bratrance
Radima svítí mi na cestu.

Padá noc na lázeňský park
a všude visí placenty ticha.

Pouze Panna Maria s Ježíškem
u kaple Svaté Anny nikdy nezaspí.

Dole pod nimi svítí mi na cestu z Laguny
plamínek – duše mého zesnulého bratrance.

KRÁSA

Kráska je hrůza
odkojená bolestí.
Povrch se leskne
v zářivých barvách.
Ale vnitřek krvácí
z nezhojitelných ran.

VEVERKA II

(Lence Smrčkové)

Veverka vběhla do Desnose^{*)}.
Pryč jsou starci Paříže a jejich dny.
Sedím v parku. Blesk zlatý jsi Ty!
Vlákná se trhají na sluneční kose.
Zvedám oči a vidím blesk přítomnosti.
Veverka je spojnicí mezi předtím a potom –
Zde.

^{*)} Robert Desnos (1900 – 1945) byl významný francouzský básník. Četl jsem jeho básně v lázeňském parku v Darkově v roce 2016. Veverka proběhla tím světem. Zvedl jsem oči a v dále vyšlehl blesk zlatých vlasů kulturní referentky Lenky Smrčkové. Krásný zážitek, který jsem přetavil do této básně.
David Bátor – 8. 6. 2017.

BOLEST

Požehnán bolestí
padám do krve slov.
Vidím ten němý příběh
zality sluncem...
Je pln tmavých zákoutí
a jiných podivností duše.
Praská sklo slz do vrstev
těžkých a tichých – svlékám se.

FILIP

(Filipu Romanovi)

Doktoři řekli
jeho mamince,
že do dvou let
určitě zemře.

Tohle je svinstvo!
Jinak to nazvat
ani nelze, otvírá se
něž v mém jazyce!

Filip má dnes 22 let,
zdeformované tělo
a sakra chytrou hlavu –
dar od pánaboha. Amen.

PÁTEK TŘINÁCTÉHO

(Arnoštu Vašíčkovi)

Tělo bolí,
hlava ještě víc.
Templáře opět
popravují.
Skutečnost
slila se v nekonečno.
Nejdu nikam,
vnímám trpkou věčnost.

U KARVINSKÉHO MOŘE

(Pepovi Nosovi)

Nad Karvinským mořem
jsou indické chrámy.

Pepa Nos o nich mluví
a já je nad vodou vidím.

Nic víc. Nic míň.

Jazyk a obraz věčnosti.

Obraz jazyka v nás.

NEDĚLE V DARKOVĚ

(Stanislavu Tašounovi)

S Pepou Nosem kolem
Karvinského moře jdu...

Žáby mají koncert, mřenky
stehují mechovou tmou...

Obzor je obrovský chřtán
z kterého vypadl dolní zub.

Neděle v Darkově je jak
Tam Tam ticha v břiše snu.

PŘED BAREM LAGUNA

(Zdeničce Skočovské)

Před barem Laguna
suchá jehla světla
anebo snad lept
odpolední krve.

Vítr v borovicích
němou báseň šeptá...
a slovo ze všech bolestí –
kusy hrůzy rve.

Po chvíli se zapomene
na všechny rakoviny světa...
je tady láska, tak úžasná a
krásná i s životem v nás!

V BARU LAGUNA I

(Lojzovi Medveckému)

V Baru Laguna
dnes uvízl jsem.
Na nebi obláček
svítí jak Betlém.
Na wc masařka
do okna bouchá!
Borovice svítí
jak oranžová socha.
Slova jsou něžná
a nemá jako sen.

BOUŘE

(pokojské Aleně)

Bouře tříská
do okolí.
V dáli jasno,
srdce bolí!
Divný smutek
tělo opřed.
Pročistí se
mozek i svět?
Těžce hledám
odpovědi.
Zřejmě opět
nikam hledím.
Bouře tříská
do Darkova.
Mlčím v okně –
nemám slova.

VÍTR

Vítr láme kosti oslav,
pohazuje židlemi
a trhá plachty stánků.
Zfackuje mi obličej
a vlasy rozhodí po kraji –
ten karvinský vítr...
Podivná báseň, plná
ostrých žiletek vzduchu
zjizví nám radost v melancholii!

DARKOVSKÝ MOST I

Na mostě z roku 1925
popocházím tam i zpět.
V dálce se blýská víno
a kůže překrásných žen.
Řeč bublá jako nálev
uvařený z krve a vína.
Architekturu opředly roje,
noc padá jako ženská slina...

ZVUK

Hrklo uhlí
v hlubině noci.
Kdo se to probudil
ztuhlý hrůzou?
Měl sen o své
vlastní tragédii?
Úplněk si tyká
s temnotou.
A ten zvuk je jak
příběh o bestiích.
Bodnutí nožem
mezi duší a hmotou.

GOROL

(Milanu Vlachovi)

Roztržený jazyk a tma
na ostnech vět tiše plá.
Slabika hurácivá, krákor
jakýsi z podhůří Beskyd.
Do hudby krev se dívá
dýmem zapálených slabik.
A duše musí bohapustě klít,
tělo pak svět tento oslavit!

SOUZVUKY

(Vladce Kovářové)

Ticho se prohlubuje v chladu večera,
stíny racků tancují neklidně po hladině.
Opodál na mostě rum padá do těla,
do jediného těla stvořeného z mužů a žen.
Sedím dnes sám jakoby navzdory všemu
a poslouchám ty chvějivé souzvuky řeči.
Vzdálen řvavé euforii i opilosti hledím
do prázdných a smutných očí řeky Olzy.
Najednou u dna spatřím všechny ty
souzvuky
života a smrti jako nekonečný výboj
světla...

ŠKRÁBNUTÍ

Škrábnutí myšlenky v mozku.

Cosi spečeného pohybuje se krví.

Podivně prší za větami dne...

Jako když bůh roztrhne bleskem srdce.

LÉČEBNA DARKOV

(doktoru Charvátovi)

Tři ženy. Tři budovy.
Otisk světla ve zdech.
Shrbený obrys bolesti.
Mihne se podivně zde.

Je to jen stín minulosti.
Tady se vše navrací zpět.
Jsi zdrav, mlád a spokojen.
Vracíš se ke zdraví hned.

Jiřina, Maryčka, Slávka.
Tři ženy. Tři budovy.
Otisk světla v hláskách.
Krev proslzená slovy.

DARKOVSKÉ BÁSNĚ III.

Sepsáno v Léčebně Darkov
ve dnech 10. 5 až 5. 6. 2017.

MLHA

Ve stěně mlhy
je zazděn ptačí zpěv.
Krčí se v ní lampa
podivně smutná.
Pár kapek vody
visí na drátech.
Jsou to oči –
průhledné oči andělů.

PŘEDSTAVA

Představa jako otevřené
dveře světla v mlze nad krajinou...

PROTOŽE TAK

Protože tak:

Prsty kaštanů
tvoří klenbu času.

Zastříhl jsem vzduch
i s tepnou světla
někde dole tady.

NAD DARKOVEM

Podivný šum vět
v klenbě topolů
víří odlesky ráje.

Jsou to drobky
smetené ze stolu
při večeři páně.

Chór prastarých hlasů
vysoko nad Darkovem –
drobky světla na dlaních listů. Amen

JEDINÁ VĚTA

Žena a Muž.

Servané kusy dnů.

On ještě cosi...

Ona zhnusená lží. Neprosí.

Jediná věta jak hřeb trčí tu.

Je v ní jeho svinstvo i pot.

Ona pošlape červivost jeho slov!

A kráčí dál Karvinou jako světice.

SKLENÍK

Vyhořelý skleník
šklebí se
do přicházející tmy.

V zející ráně času
prudce zavoní divoká
tráva všude kolem.

A do tváře tě uhodí
zkroucený prostor
v koutě divoké zahrady.

V zející ráně času
smrt zběsile pohodí hlavou
a vykrade se do tmy polem.

RYTMUS

(Petře Koudelkové)

Rytmus je dar
daný ženám.
Hledím na plet
z olivovníků.
Rád bych se ptal,
však otázky nemám.
Jen hledím v úžas
pradávných kroků.
Ten pohyb čechrá
hladiny slabik
a v bouři slok
verš zahřmí ze snů:
Jsi Salome? Jsi Marylin?
Jsi víla? Nač se ptám?
Jsi Petra neboli skála
a rytmus tvůj je chrám.

NĚCO

Něco v té vodě je,
něco těžkého u lodiček,
to něco nelze popsat slovy.
Snad vědomí utopence,
který v mysli loví záblesky
z druhého břehu bytí? Kdoví?
A zatím stěna světla všude,
kroky a lidská řeč lehká,
tak lehká jako peří odpoledne.
Však něco v té vodě těžkého,
jdeme dovnitř nebo ven?
Stín smrti z hlubin času neodpoví.

VTEŘINA

(Leničce mé)

Vteřina prostřižená slovem
krvácí, bublá, vrásní, hnije
a je neobyčejně něžná.

Jakoby do ní právě teď
natekla celá příroda a já
myslím právě na svou ženu.

A vlastním slovem v té jediné
vteřině prostřihávám budoucí čas –
zahradu společné lásky.

HOLAN NAD OLZOU

(Vladimíru Holanovi)

Květen studený jako smrt.
Holan je nad řekou Olzou.
Čtu jeho verše v místech, kde
kdysi Kristova krev protékala
krví mladých i starých žen.
Sedím v neděli na Darkovském mostě
a nevzpomínám si na věci minulé.
Tady a teď piji krev Holanových veršů.

KALUŽ

Noční čas
natekl do pupku
asfaltové střechy.

V kaluži chvějí
se stromy
s kusem nebe.

A občas ptáci
jako jehly prošijí
to světlo tam.

Kaluž se mi dívá
třetím okem
do srdce – vrávorám.

OSUDY

(Richardovi Matejovskému)

Jsou osudy horší než smrt:
Například postižené dítě,
které neumí chodit a musí
z balkónu Dětských lázní
pozorovat své schopnější
soukmenovce při běhu a skotačení.
Jaký to krutý žert a tyranie?
Ano. Jsou jistě i mnohem horší osudy.
Ale všem svítí společné světlo naděje.
To, co zbývá člověku v čase, je dar,
který skrze víru, lásku a naději
nakonec pozvedne všechny Lazary
k životu a dopřeje jim zdraví!
Stačí jen pohlédnout do sebe a věřit.

ZAHRADY

(Ludmile Osičkové)

Zahrady divoké

jako první slova člověka.

Skřek jakýsi, neučesaná ctnost

a pravěká krev praskající v tmách!

Divošství země tancující, to jsou

některé zahrady u řeky Olzy.

V KAVÁRNĚ AVION

Světlo v kavárně Avion
nepodobá se ničemu, co znám.
Je ulito ze zvláštních barev
chrámu fantazie, prorůstá slovy – žije.

ZA OKNEM KAVÁRNY AVION

(Pavlu Martínkovi)

Za oknem kavárny Avion
šklebí se hnusná modř.
Dole galérie nebo co,
nahore snad kanceláře.
Opodál bříza chvěním
boží slovo káže.
Za oknem kavárny Avion
sleduji u kávy života shon.
Lidé proudí bez ustání
tam i zpět, tam i zpět...
A pouze ta bříza v dáli
je otázka i odpověď.

ČESKÝ TĚŠÍN

Do očí vrazí ti
cedule s alkoholem
a obchůdek je vystlaný
chlasmem po nebesa.

Dávno jsi opustil
tu stezku, ty starý vole,
teď zajímají tě ulice, ženy
a tajemství tohoto města.

POLSKÝ TĚŠÍN

Dlažba ochozená
drtí mi chodidla,
ze starého okna vane
vůně kůže a mýdla
a také plíseň starých zdí.
Tady se tak milovat!

V BARU LAGUNA II

(Lojzovi Medveckému)

Tanec těl.

Duše je hvězda
přilepená do křídel
anděla strážného.

Visí tu barevný vzduch.

A Lojza je tady i tam něco jako bůh.

DARKOVSKÝ MOST II

Jakoby z mramoru je vytesán –
Darkovský most.

Na konci města drží klenbu
nebes a hledí na věčnost.

Rád chodím zde jako do chrámu,
to potom myslím na radost!

Házím holubům a rybám hostie
a věřím v lásku a upřímnost!

CHOPIN

(Aničce Heczkové)

Maminka v černém
ve světle svíce –
přišla její chvíle.
V dálce zní Chopin
a nikdo více nevzkročí
do smutku tvého, Anno.
Jen ty a hudba tak
krásná a smutná kreslí teď
do srdce vzpomínku dávnou.
Je zcela tvá. V básni dýchá
a jen nahlížím leskem slz do ticha,
Tam za dveřmi je Chopin:
padá déšť not a slz,
dech ticha hoří láskou.

DÉŠŤ

Lesklý šramot slov.

Prší v parku ze stromů.

Prší na Pannu Marii.

Déšť v každém atomu.

Déšť z listů – lehký.

Déšť ze slz – těžký.

SLAVÍK

Slavík v koruně
stromu zpívá
o rovnováze světla
a tmy v přírodě.

Dívám se do slunce
a nevidím nic...
jen chvějící se listy
dávají mi odpověď.

PAMÁTNÝ BUK (1868–2017)

V kořenech
voda se blýská.
Táhne mu
150 věk.
V přítmi listů
hmyz básně tká.
Jeho řeč: padání,
šumění, praskání.
Jeho paměť: kočáry
a uhelný prach.

KREV

Mezi prsty
rozdrčená krev.
Krev jako hlína.
Svítící klín – Messalina.
Pravěký odlitek Kentaura.
A chrám nanebevstoupení Panny Marie.

BŘÍZA

(Lence Krótké)

Bříza snad ukradla si
bělobu z andělských křídel.
Dívám se, aniž bych viděl.
Vnímám jen záblesky
těch křídel v koruně její.
Květy si o tom vyprávějí...

STUD

(Tomáši Mangelovi)

Někdy se mi to stane:
Nerozeznám dobré a zlé.
Až později mě stud jakýsi
uvnitř rozčeše ohněm.
Tehdy rozpoznám opět vše
i skutek svůj pitomý, zde.
Ono se říká, že básníci
jsou slepí a nemotorní pro svět.
Ale možná je to právě naopak.
Možná právě tento svět hyne
a stud je jeho poslední nadějí.

SVÍCE

(Chrisi Cornellovi in memoriam)

Blíží se chlad večera...
Jdu lázeňským parkem.
Zapálil jsem svíci
za zpěváka Chrise Cornella.
Ta svíce prostá, obyčejná
za malou chvíli dohořela.
Dala mi znamení z nebes
a vědomí lásky bez ostrahy.
Takové lidi má pánbůh rád
a bohudík i sebevrahy!

ORLOVÁ

(Bobanovi)

Vnímám jenom
ostré lokty paneláků
a několik vřelých úsměvů.

Před knihovnou zpěv,
v knihovně čtu jen pár minut
několik svých veršů.

Pan Vladimír je spolužákem
básníka Víta Slívy, svět je
opravdu malý. Děkuji. Jdu.

Vedle mě kamarád Boban,
jedeme autobusem do Karviné
a Boban mi líčí historii dolů.

Zamlklá stará Orlová
v temných koutech lká,
vzduch proklálo šumění topolů.

NELZE

Nelze vyjádřit slovy
tu mlhu valící se
nízko nad řekou Olzou.
Jakoby z dolů vycházely
v oblacích dýmu duše
mrtvých nad řeku.

RUBÍN

(sestře Sonince)

Rubín, jenž na slunci se blýská.
Obhlížím ho ze všech stran.
Krásně přísná tavící pec slov.
Energie boží, ďábelská i lidská.
Jen vnímat a poslouchat ten hlas.
Je trošinku rzivý a trošku ševelivý.
Je jako rubín v podzimu. Zakrvácel nás.

FRYŠTÁTSKÁ PANNA MARIE

(Ing Rostislavu Mechúrovi)

Pot slunce stéká po kůži Fryštátské
Panny Marie.

Vědomím zázraku žije i tento verš
sepsaný krutě.

Po strmých schodech verše sejdu k sobě
do bezmoci.

Tam uzřím klid kostela a modlitby
do vzduchu vtesané.

Z obrazu září obličej její snad i uprostřed
pusté noci.

Kdo míchal ty barvy a kam potom odešel,
můj pane?

DOUBRAVA

(Bobanovi)

Příroda žere
důlní díla.
Světlo zvláštní –
podivné obrazce.
Divoká zeleň
na černých žilách!
A cesty úzké
mají divné konce.
Ptačí hejna v tanci
na hostinách.
Stromy jsou zkroucené
jako lidské ruce.

BÁSNÍK

Jsi básník
a ne něčí šašek,
to měj vždy na paměti!

I kdyby tě jednou
toto prokletí mělo
připravit o vše!

CO ZBYLO?

Co zbylo z hluku
včerejších vět?
Pár dopitých lahví
a sem tam v slunci střep.
Ticho vše přikrylo
panenskou blánou svítání.
A peří ze strážných andělů
vítr nad řekou rozhání...

David Bátor

(*1974 v Opavě)

Básník, textař, publicista, zakladatel a organizátor literárního festivalu na vesnici (Branský Literární Festival). Pracoval v dělnických profesích na Ostravsku a Opavsku. S bratrem Milanem vydával v Opavě literární časopis *Nové Břehy*. Inicioval i vydání několika básnických almanachů, například k šedesátinám Víta Slívy (*Láska nic nezapomíná!*) a k padesátinám Petra Hrušky (*Přihrávka je mentální kategorie*). Publikuje v řadě časopisů, např. Protimluv, Revolver Revue, Weles aj. Vydal sbírky básní *Kukly slov* (2004) a *Světloň* (2005) s fotografiemi sochařských děl Tomáše Valuška. Další sbírky nesou názvy *V kraji dvou židlí* (2008), *Kreslostroj* (2012), *Zbuj* (2015) a zatím poslední *Hrubá zeď slova* (2016). Publikoval také v antologii ostravské poezie *Briketa 1894 až 2013* a v ročence *Nejlepší české básně 2016*. Jako redaktor připravil (společně s Markem Wolfem z Matice Slezské) do tisku antologii k významnému výročí Petra Bezruče *Jako v nebi, tak na zemi / Petr Bezruč 1867–2017 / antologie k 150. výročí narození*. Napsal i několik textů pro opavské rockové kapely Nekuř toho tygra a Boosta Grande. Žije v Brance u Opavy.

Obsah

ŽIVÝ PRAMEN	5
DÍVKA S JABLKEM.....	6
AKROBATÉ	7
DRAVEC	8
KAŠTAN	9
BŘEM.....	10
TOPOLY	11
BOROVICE.....	12
JAVOR	13
JAZYK	14
HOLUBI.....	15
VEVERKA	16
TĚŽNÍ VĚŽ.....	17
KŮRA.....	18
VYSOKO	19
LAVIČKY.....	20
TMA.....	21
KOKONY.....	22
VÍTR	23
RÁNO V LÁZEŇSKÉM PARKU.....	24
KAPLE I.....	25
KAPLE II.....	26
DARKOVSKÁ LÍPA.....	27

KŘÍŽ NA LÁZEŇSKÉ ULICI.	28
V OKNĚ.	29
V PARKU BOŽENY NĚMCOVĚ	30
TIŠE	31
DARKOVSKÉ SLUNCE.	32
OBRAZ	33
PŘED BOUŘÍ	34
V KOSTELE SVATÉHO PETRA Z ALKANTARY	35
LODĚNICE – KARVINÁ	37
KARVINSKÉ MOŘE.	38
KARVINSKÉ SLUNKO	39
OLŠE I.	40
OLŠE II	41
OLŠE III.	42
OLŠE IV.	43
POHLED NA ŘEKU OLŠI.	45
KVĚTEN	46
DUŠE	47
KRÁSA	48
VEVERKA II	49
BOLEST.	50
FILIP	51
PÁTEK TŘINÁCTÉHO	52
U KARVINSKÉHO MOŘE.	53
NEDĚLE V DARKOVĚ	54

PŘED BAREM LAGUNA	55
V BARU LAGUNA I.	56
BOUŘE	57
VÍTR	58
DARKOVSKÝ MOST I.	59
ZVUK.	60
GOROL	61
SOUZVUKY	62
ŠKRÁBNUTÍ.	63
LÉČEBNA DARKOV	64
PŘEDSTAVA	67
PROTOŽE TAK	68
NAD DARKOVEM.	69
JEDINÁ VĚTA	70
SKLENÍK	71
RYTMUS	72
NĚCO.	73
VTEŘINA	74
HOLAN NAD OLZOU	75
KALUŽ	76
OSUDY	77
ZAHRADY	78
V KAVÁRNĚ AVION	79
ZA OKNEM KAVÁRNY AVION.	80
ČESKÝ TĚŠÍN.	81

POLSKÝ TĚŠÍN	82
V BARU LAGUNA II	83
DARKOVSKÝ MOST II	84
CHOPIN	85
DĚŠŤ	86
SLAVÍK	87
PAMÁTNÝ BUK (1868–2017)	88
KREV	89
BŘÍZA	90
STUD	91
SVÍCE	92
ORLOVÁ	93
NELZE	94
RUBÍN	95
FRYŠTÁTSKÁ PANNA MARIE	96
DOUBRAVA	97
BÁSNÍK	98
CO ZBYLO?	99
David Bátor	100

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být přenášena nebo reprodukována bez předchozího písemného souhlasu držitele práv.

DARKOVSKÉ BÁSNĚ

Text @ David Bátor

Sazba a grafika Dušan Žárský

Autorka fotografií a soch Akrobatů Gabriela

Maňáková-Fraisová

Elektronicky vydal Dušan Žárský – ŽÁR

v roce 2017

ISBN: 978-80-86725-xx-x

